

ЗМІСТ

ВИЗНАЧНІ ДАТИ МІСЯЦЯ	
Червень 2016 року	3
У НАС В ГОСТЯХ УКРАЇНЬСЬКА БІБЛІОТЕЧНА АСОЦІАЦІЯ	
Новини УБА	17
Електронні книжки та електронні читанки (рідери) у бібліотеці	18
ВІРТУАЛЬНІ МАНДРІВКИ ЄВРОСОЮЗОМ	
ЄС – короткий інформаційний довідник	20
Методичні рекомендації євроклубам	22
НА ДОПОМОГУ БІБЛІОТЕКАРЮ	
Нова класифікація казок	26
Піддубна Д.І. , педагог та письменниця	
Книжкова виставка як одна з форм популяризації літератури	29
Кульчицька Т.В. , завідувач бібліотеки СЗОШ № 5, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл.	
Створення і презентація свого родоводу	32
Матвійчук О.Є. , кандидат педагогічних наук, доцент Київського університету ім. Б. Грінченка	
Говориш українською? Так!	36
Катюк Я.Л. , кандидат психологічних наук, доцент Університету менеджменту освіти НАПН України, м. Київ	
КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ – ДУХОВНИЙ ЗВ'ЯЗОК ПОКОЛІНЬ	
Повернені багатства України	38
Завалькевич Т.Д. , бібліотекар Бериславського педагогічного коледжу, Херсонська обл.	
ДІЛИМОСЯ ДОСВІДОМ	
Особливості роботи з обдарованими дітьми	41
Антонюк Л.В. , НВК «Оженинська ЗОШ І–ІІІ ступенів ліцей-дитячий навчальний заклад (ясла-садок)» імені Тараса Шевченка, Рівненська обл.	
Використання програми «Соната» у роботі бібліотекаря	44
Козоріз Т.В. , завідувач бібліотеки, Новицька О.С. , бібліотекар гімназії № 191, м. Київ	
Малюємо «Ідеальний дім» в Україні	46
Зубко Л.М. , головний бібліотекар відділу мистецтв КЗЕ «Міська бібліотека», м. Кривий Ріг	
БІБЛІОТЕЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО	
Вулицями міста Луцька	50
Росол Л.П. , бібліотекар Волинського ліцею-інтернату, м. Луцьк	
МИСТЕЦТВУ – 10000 РОКІВ	
Випуск 2. Художня творчість періоду античності	53
ІГРИ, КОНКУРСИ, РОЗВАГИ	
Подорож до країни Читландії	61
Слободяник Л.В. , завідувач бібліотеки Шполянської гімназії № 3, Черкаська обл.	
Літературна морока	63
Слюсар А.Ф. , учитель-методист, м. Київ	

Шановні читачі!

Доводимо до вашої уваги, що липневий номер журналу «Шкільна бібліотека» буде присвячено питанням розвитку бібліотечної справи в Україні.

В ньому будуть опубліковані матеріали учасників **Всеукраїнського науково-практичного семінару методистів з бібліотечних фондів, науково-педагогічних та педагогічних працівників, бібліотечних фахівців, викладачів бібліотекознавчих дисциплін**

«Новий функціонал бібліотек: медіа- та інформаційна грамотність, форми професійного зростання» бібліотекарів», який пройшов у квітні 2016 року в місті Києві.

У цих матеріалах ви знайдете цікаві ідеї, сучасні педагогічні та бібліотекознавчі аспекти, ознайомитесь із досвідом роботи різних бібліотек.

Створення і презентація СВОГО РОДОВОДУ

*О.Є. Матвійчук, кандидат педагогічних наук,
доцент Київського університету імені Бориса Грінченка*

Родовід – походження, послідовність, історія поколінь певного роду.

Вислів «вести рід» тлумачиться у значенні бути нащадком кого-небудь, походити від когось.

Історична наука, що вивчає історію родів або родословну окремої людини, називається генеалогією. Найчастіше інформацію про родовід оформлюють у вигляді родинного дерева. Рід – це справді дерево, має коріння – покоління минулого, стовбур – сьогодення і гілочки – наступні покоління.

Спілкуючись з іншими людьми, завжди цікаво дізнаватись про їхні інтереси, захоплення, місце та умови проживання, звідки походить їх рід. А що можеш розповісти про себе своїм новим знайомим, друзям ти? Хто твої предки, яке минуле вашої родини, як в майбутньому уникнути помилок минулого і правильно вибудувати своє життя? Відповіді на ці питання ти зможеш дізнаватись заповнюючи книгу свого роду. Кожен з нас має дати світові найкраще з того, що вклав у нього весь рід.

*І засміялась провесінь: Пора!
За Чорним Шляхом за Великим Лугом –
дивлюсь: мій прадід, і пра-пра, пра-пра –
Усі ідуть за часом, як за плугом.*

Ліна Костенко

*Слово Берегиня –
це жіноча ніжність,
зібрані у ньому радість і печаль,
колискова пісня
й материнська вірність
і доріг життєвих невідома даль.
Перша Берегиня є Господня мати,
котра породила шлях у майбуття,
другу теж повинен кожен поважати,
вона дала у муках нам життя.
Берегиня роду – вишиванка біла,
крім усіх реліквій
це ще й предкам дань.
Берегиня школа, що в казках зуміла
вивести малих нас
у країну знань.*

Василь Циганин

ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА З ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ СВОЄЇ СІМ'Ї

Методи дослідження родоводу:

- історичний (*історичні дані про рід, роки, точні дати, справжні факти, а не легенди*);
- біографічний (*збір інформації про предків, де жили, чим займались, цікавились*);
- інформаційний (*бесіда, інтерв'ю, опитування старших поколінь родини, аналіз зібраних даних*).

Робота зі створення свого родоводу складається з декількох етапів:

- Бесіди, спілкування з рідними, батьками, старшими сестрами чи братами, бабусями, прабабусями, дідусями, прадідусями, дядьками, тітками, сусідами, іншими родичами та знайомими. Найбільш уважно потрібно записувати прізвища, імена, по-батькові, прізвиська предків.
- Запис спогадів старшого покоління у зошит чи альбом, на диктофон, збирання фотографій, їх підписів, якщо є, щоденників, документів, листів, аудіо-, кінозаписів.
- Складання всіх матеріалів у папку (*домашній архів*).
- Запис своїх власних спогадів про батьків, дитинство.
- Оформлення записів у певній послідовності, використання схем, таблиць, доповнення таких матеріалів по можливості своїми ілюстраціями.
- Перенесення накопиченої інформації в електронну форму, сканування фотографій. Збереження такої інформації в певній папці.

Існує багато варіантів оформлення родинного дерева:

1. Можна представити дерево свого роду малюнком на папері.

Найчастіше родовідне дерево зображують у вигляді дуба, пальми, куща винограду чи троянди, які цінують за довговічність, красу крони і деревини, плоди і квіти. Символічно всі ці ознаки переносились на представників роду.

2. Зображують родинне дерево схематично у вигляді таблиці, старовинного сувою (*скрученого у трубку паперу*). Зовсім по-іншому виглядає оформлення родоводу у вигляді кола. Коловий родовід дає можливість бачити свої головні родові корені, праворуч по батьковій лінії, ліворуч по материнській.

3. В минулі часи існувала традиція вишивання дерева родоводу на рушнику. Найчастіше дерево роду зображали п'ятьма гілками, нижні гілки символізували дальших предків – прадіда, прабабу, які уже померли, тому гілки схилені донизу. Інші три гілки, тягнулися вгору, символізували дідів, батьків та дітей. На цих гілках можна вишивати ягідки, вусики і плоди. Такі вишивки-рушники є оберегами свого роду.

Яскравий зменшений варіант родовідного дерева, оформлений в рамочку, може стати гарним подарунком твоїм рідним.

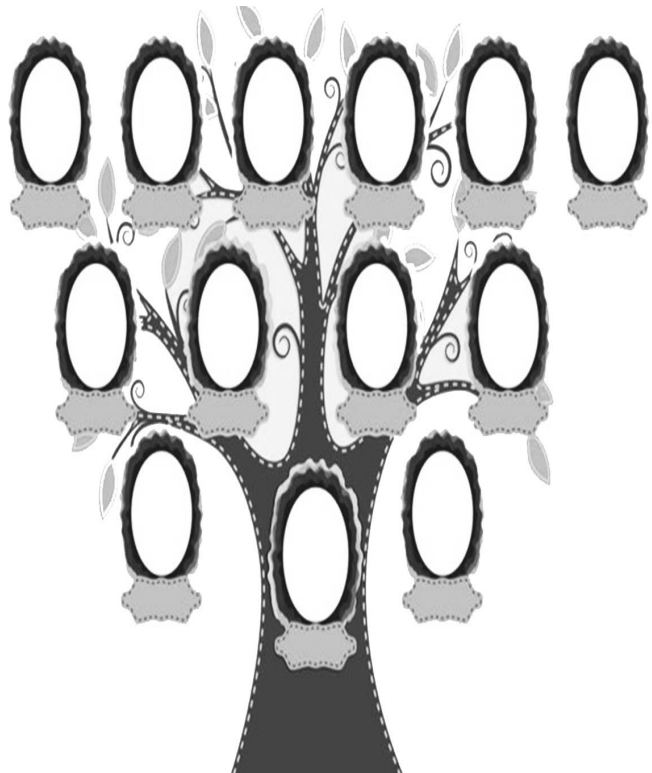
Робота по створенню свого родинного дерева не потребує халатного відношення, але уважності, відповідальності. Варто уявляти себе при цьому (*і це так дійсно є*) дослідником, матеріали якого чекають у майбутньому. Якщо робота зі створення родовідного дерева тебе зацікавила, ти можеш її продовжити у вигляді складання книги історії твоєї сім'ї. Найповніше дослідження родоводу можна представити у вигляді книги роду.

Пропонуємо зразки складання родознавчих досліджень.

- ✓ Я – моя історія (*яскраві спогади з дитинства, мої подорожі, мрії*)
- ✓ Мої корені:
 - Мої батьки (*імена, прізвище, дати народження, рід мами і тата, де жила родина, як звався рід, хто за спеціальністю мама і тато, де працюють*);
 - Мої рідні (*брати, сестри*);
 - Мої дідуся, бабусі;
 - Мої дядьки, тітки, їхні діти.
- ✓ Родинні фотографії
- ✓ Родинний календар (*січень-грудень, дати народження*)
- ✓ Про моїх предків (*географія проживання моїх родичів в Україні і світі (де жили мої предки: село, місто, можна зобразити це на карті, зробивши помітки різними кольорами, в майбутньому ти зможеш відвідати ці місця, з якими пов'язана історія твоєї сім'ї, познайомитись з родичами або провідати їх, зазнач, з якого часу твоя сім'я живе в Києві і на Київщині); правила мого роду: заборони, легенди, бабусині рецепти, родинні лікувальні рецепти, характерні риси мого роду (наприклад, кремезні, працюючі)*).
- ✓ Те, що мене поєднує з моїми коренями (*традиції, мова, віра, пісні мого роду, наші реліквії (картини, прикраси, одяг, предмети домашнього вжитку)*).

Крім дерева родоводу цікаво було б спробувати створити герб своєї сім'ї, дослідити історію своєї родини в історії міста (*села*), в якому живеш.

*Родинами летять птахи у вирії
коріння дереву життя дає,
отак і ми весь шлях земний повинні
не забувати рід і хто ми є.*

ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА З ВИВЧЕННЯ ТОПОНІМІКИ ОКОЛИЦЬ

Топоніміка – наука, яка вивчає географічні назви, їх походження, значення, написання і виго-лошення.

Екскурсія рідним містом (*селом*)

А як добре ти знаєш місцевість, в якій живеш, зокрема свій район, вулицю?

Спробуй дати відповіді на наступні запитання, і, маючи невеличкий за обсягом текст, ти змо-жеш провести екскурсію своєї місцевості для товариша, який приїхав з іншої області, міста, села.

1. Яку назву має твій район, вулиця, на якій живеш?
2. Звідки пішли ці назви, скільки років, століть має район і вулиця?
3. Чи змінювались з часом назви твого району, вулиці, на якій живеш?
4. Як би ти хотів назвати свій район, вулицю, чи є у тебе улюблене місце у твоєму районі, вулиці (*парк, дитячий майданчик*)?
5. Які пам'ятники, пам'ятні дошки, будинки з цікавою архітектурою розміщені на території, яку ти досліджуєш?

Сподіваємось, що при проведенні екскурсії тобі допоможуть певні правила.

Пам'ятай, що ти маєш розповідати цікаво, тільки правдиву, перевірену інформацію. Доповню-вати екскурсію потрібно історичними фактами, легендами, постійними запитаннями до того, кому проводиш екскурсію.

Цікава екскурсія залежить від твого голосу, емоцій, міміки, жестів.

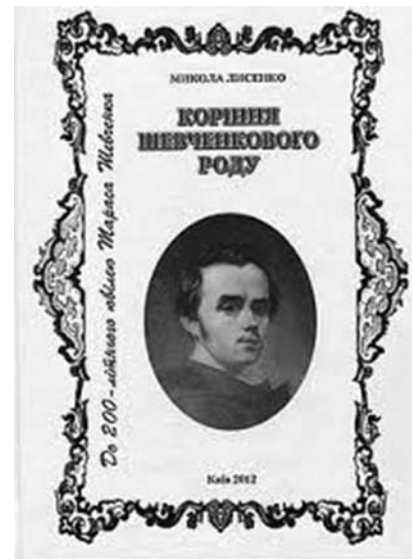
Інформацію для своєї екскурсії ти можеш дізнатись від своїх батьків, вчителів, бібліотекаря, з мережі Інтернет.

*Місто, премісто, прамісто моє!
Стийбище людське з асфальту й бетону.
Як там не буде, а все таки є
той силует у вікні золотому.
Ось я проходжу і ось я пройду,
може й навек, але справа не в тому,
тільки б не танув, як тінь на льоду,
той силует у вікні золотому!
Скільки душа прориває тенет!
З моря і суші додому, додому!
Там, де у мене є той силует,
той силует у вікні золотому*

Ліна Костенко

Це цікаво!

У 2012 році нащадок Тараса Шевченка Микола Лисенко ви-дав книгу «Коріння Шевченкового роду». Мета видання цієї книги – зберегти відомості про пращурів (*родину Тараса Шев-ченка*), передати ці знання наступним поколінням нащадків. Наочним прикладом заохотити інших, щоб вони не полінува-лися в суєті повсякденних клопотів і справ зберегти пам'ять про своїх предків. Нехай то буде систематизовано і записано на папері, компакт-дису, зафіксовано на фото, відеоплівці чи в цифровому форматі. «Мушу зауважити, що нахил до запи-сування спогадів і цікавість до власного родоводу виявилися досить давно у багатьох моїх родичів Шевченків», зазначає ав-тор. Ця праця занесена до Книги рекордів України в номінації «Найбільше генеалогічне дерево» (*1310 осіб*). Книга знайшла свого читача в Україні, США, Франції, Німеччині, Японії, Прибалтиці, Австралії.

НАПИСАННЯ ПОВІДОМЛЕННЯ В ГАЗЕТУ ЧИ ДЛЯ РАДІОПЕРЕДАЧІ

Якщо ти зацікавлений, щоб про твоє місто, село, вулицю дізнались і інші, тоді спробуй написати замітку в газету або коротке повідомлення для радіо чи телепередачі.

Користуйтеся такою схемою:

1. Добирайте тему, яка зацікавить усіх, пам'ятайте, що багато залежить від заголовку.
2. Знайдіть необхідну інформацію (у бібліотеці, при спілкуванні з рідними, сусідами).
3. Пишіть, звіривши ретельно факти (дати, назви, цифри, прізвища).
4. Продумайте послідовність викладу думок (план).
5. Розповідайте не про все потроху, а про найважливіше.
6. Дотримуйтесь відповідного стилю і типу мовлення.
7. Пишіть грамотно, дотримуйтесь абзаців.
8. Пам'ятайте про вимоги до мовлення та правил спілкування.

Похвала своїй вулиці

Моя вулиця носить ім'я Лесі Українки – української письменниці, культурного діяча, перекладача.

Моя люба вулице! В тобі є все – і старовина, і асфальт, і суперсучасність. А скільки красивих і добрих людей живе і працює на моїй вулиці.

Кожного ранку я крокую цією вулицею разом з усіма, поспішаючи до школи, чи на спортивний майданчик, в кіно чи на зустріч з друзями. Мені подобаються дерева, посаджені обабіч вулиці, скверик і пам'ятник Лесі Українці. А найважливіше – усміхнені, привітні люди, які поспішають у своїх справах...

На основі власних спостережень напишіть твір-опис місцевості, вибравши одну з тем: «Вулиця мого дитинства», «Бабусине обійстя», «Улюблене місце відпочинку».

Уявіть, що вам доручили спроектувати вулицю. Опишіть, який би вигляд вона мала. Твір може мати назву «Вулиця майбутнього».

Інформація для ознайомлення. У Києві є музей однієї вулиці, який створений та існує для того, щоб розкривати загадки і приховані факти з історії Андріївського узвозу – однієї з найбільш незвичайних та обов'язкових для відвідання вулиць у столиці України. Музей однієї вулиці знаходиться в мініатюрній і затишній будівлі, подорож якою – це своєрідна мандрівка на машині часу. Тут зібрано безліч старовинних документів, пам'яток, реліквій, незвичайних предметів, кожен із яких несе в собі власну частинку історії про цю вулицю та її відомих мешканців. У процесі вивчення експозиції відвідувачі дізнаються багато нових легенд та цікавих фактів, пов'язаних з Андріївським узвозом.

